

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
University of Opole (Poland)
International Slavis University (Macedonia)
Cooperative Trade University of Moldova
Institute of Soil Science and Plant Cultivation
State Research Institute (Poland)**

Кафедра рослинництва

**МАТЕРІАЛИ V МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
ІНТЕРНЕТ-КОНФЕРЕНЦІЇ**

**Актуальні напрями та проблематика у
технологіях вирощування продукції
рослинництва**

25 листопада 2025 року

**Полтава
2025**

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ПОЛТАВСЬКИЙ
ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**
University of Opole (Poland)
International Slavis University (Macedonia)
Cooperative Trade University of Moldova
Institute of Soil Science and Plant Cultivation State Research Institute
Department of Forage Crop Production

Актуальні напрями та проблематика у технологіях вирощування продукції рослинництва

Матеріали V Міжнародної науково-практичної
інтернет-конференції

25 листопада 2025 року

УДК 631.5:631.8:633
ISBN 978-617-8466-56-5

Актуальні напрями та проблематика у технологіях вирощування продукції рослинництва: матеріали V Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції (25 листопада 2025 року, м. Полтава). / Редкол.: В.В. Гангур (відп. ред.) та ін. Полтава: ПДАУ, 2025. 120 с.

У збірнику тез висвітлено результати досліджень, які присвячені сучасним аспектам із розв'язання проблемних питань в аграрній науці, зокрема біологізації рослинництва, інноваційним заходам у технологіях вирощування сільськогосподарських культур. Видання адресоване науковим та науково-педагогічним працівникам, аспірантам, здобувачам вищої освіти, фахівцям агрономічної служби агроформувань різного виробничого напрямку.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

Микола МАРЕНИЧ – директор навчально-наукового інституту агротехнологій, селекції та екології, доктор сільськогосподарських наук, професор;

Володимир ГАНГУР – завідувач кафедри рослинництва, доктор сільськогосподарських наук, старший науковий співробітник;

Любов МАРІНІЧ - доцент кафедри рослинництва, кандидат сільськогосподарських наук;

Ольга БАРАБОЛЯ – доцент кафедри рослинництва, кандидат сільськогосподарських наук, доцент;

Людмила ЄРЕМКО – доцент кафедри рослинництва, кандидат сільськогосподарських наук, старший науковий співробітник;

Віктор ЛЯШЕНКО – доцент кафедри рослинництва, кандидат сільськогосподарських наук, доцент;

Микола ШЕВНІКОВ – професор кафедри рослинництва, доктор сільськогосподарських наук, професор;

Сергій ФЛОНЕНКО - доцент кафедри рослинництва, кандидат сільськогосподарських наук, доцент;

Ольга БАРАБОЛЯ – доцент кафедри рослинництва, кандидат сільськогосподарських наук, доцент;

Світлана ШАКАЛІЙ – доцент кафедри рослинництва, кандидат сільськогосподарських наук, доцент;

Ольга МІЛЕНКО – доцент кафедри рослинництва, кандидат сільськогосподарських наук, доцент;

Олександр АНТОНЕЦЬ – доцент кафедри рослинництва, кандидат сільськогосподарських наук, доцент;

Марина АНТОНЕЦЬ – доцент кафедри рослинництва, кандидат психологічних наук, доцент;

Олександр ЛЕНЬ – старший викладач кафедри рослинництва, кандидат сільськогосподарських наук.

Відповідальність за зміст поданих матеріалів, точність наведених даних і відповідність принципам академічної доброчесності несуть автори. Матеріали видані в авторській редакції.

Рекомендовано до друку вченою радою ПДАУ, протокол № 5 від 23.12.2025

© Автори тез, включені до збірника, 2025

ЗМІСТ

Hanhur V.V., Vodianyuk O.V., Yeremko L., Staniak M.	7
Perennial legumes as a factor of soil fertility improvement	
Yeremko L., Staniak M., Czopek K., Stepień-Warda A.	9
The role of some elements of mineral nutrition in the formation of the productivity of sunflower as a valuable oil crop	
Hanhur V.V., Kalambet V.V., Chernysh M.R., Solianyuk V.A.	12
The formation of biometric parameters of sunflower hybrid plants of different maturity groups depending on the level of mineral nutrition	
Hanhur V.V., Hrechka M.O.	15
The effect of basic soil cultivation methods and seed inoculation on soybean crop weed infestation	
Логвиненко В.В., Штепа А.М.	18
Розвиток інтегрованих систем захисту в умовах зміни клімату	
Шакалій С.М., Маслівець О.	21
Формування продуктивного потенціалу сортів гірчиці в умовах Лісостепу	
Шакалій С.М., Воронько В.В.	25
Вплив агроекологічних факторів на формування структури врожаю кукурудзи	
Шакалій С.М., Кулик Є.І.	27
Вплив погодно-кліматичних чинників на якість насіння соняшника	
Сахно Т.В., Галаган О.О., Гордієнко М.Ю.	29
Оцінка ефективності етнофармакологічних рослинних екстрактів у технології насінництва кукурудзи	
Тараненко С.В., Дудка Є.О.	33
Землеробство на деградованих землях: шляхи відновлення продуктивності	
Зосимчук О.А., Павленко В.В.	36
Особливості підбору гібридів кукурудзи на осушуваних торфових ґрунтах західного Полісся	
Зосимчук М.Д., Поліщук О.С.	40
Особливості підбору сортів сої для вирощування в зоні західного Полісся	
Марініч Л.Г., Федоренко І.В.	43
Формування генеративних пагонів у стоколосу безостого залежно від сортових особливостей	
Марініч Л.Г., Комісарчук Я.А., Кочерга І.М.	46
Вплив сортових властивостей на формування врожайності гібридів кукурудзи	
Марініч Л.Г., Кошовий С.О.	48
Формування кормової продуктивності люцерни залежно від сортових особливостей	
Марініч Л.Г., Максимов А.С., Орищенко К. Р.	50
Вплив норми висіву та способів сівби на формування насінневої продуктивності стоколосу безостого	

Шакалій С.М., Тутка Т.	52
Вплив агрометеорологічних факторів на урожайність кукурудзи	
Циганков Р.О., Черних С.А., Лемішко С.М.	54
Ефективність застосування інсектецидів для зниження популяції колорадського жука на посівах баклажану в зоні північного Степу України	
Ярчук І.І., Мельник Т.В., Мешко Р.Г., Любович О.А.	56
Ефективність дії фунгіцидних препаратів за умов низьких температур	
Шакалій С.М., Брехунцова О.	60
Проблематика вирощування нішової культури спельта в Україні	
Мицик О.О., Звєгінцев О.С., Ніколасв А. О.	62
Особливості оцінки та стабілізації родючості агрогенних ґрунтів схилів в умовах північної підзони Степу України	
Мешко Р. Г., Ярчук І. І.	64
Оптимізація живлення озимої пшениці при комплексному використанні мікро та макро добрив	
Бондаренко О.В.	66
Вплив рівня мінерального живлення на продуктивність кукурудзи розлусної	
Барат Ю.М., Брехунцова О.А.	68
Особливості технології вирощування лохини	
Локойда К.І.	71
Кількість плодів на рослині за різних технологічних способів вирощування гібридів F ₁ кавуна	
Сергієнко М.Б.	76
Новий конкурентоздатний гібрид кавуна Кіродар F ₁	
Філоненко С.В., Манашина Д.В., Холодняк І.Л.	80
Насіннева продуктивність висадків буряків цукрових за оптимізації застосування стимуляторів росту	
Філоненко С.В., Калашник Д.К., Самойленко В.О.	83
Оптимізація технології вирощування буряків цукрових за рахунок впровадження інноваційних заходів	
Філоненко С.В., Калуцький Є.О.	86
Аналіз ефективності способів основного обробітку ґрунту за вирощування буряків цукрових	
Рибальченко А.М.	91
Стійкість сої до грибів роду <i>Fusarium Link</i>	
Yeremko L.S., Rudenok V.O., Hospodynko A.S.	93
The effect of mineral elements on sunflower seed yield	
Yeremko L.S., Semenov D.R., Shevchenko B.Iu.	95
The effect of biological and mineral fertilizers on the biological productivity of grain sorghum varieties of different maturity groups	
Yeremko L.S., Rudenok O.O., Sviatetskyi V.A., Kramarenko K.E.	97
The effect of biological fertilizers and microelements on soybean yield	

Дзигал Є.В.	100
Вплив біорегуляторів у суміші з КАС на продуктивність сортів пшениці м'якої озимої	
Марініч Л.Г., Баган А.В., Даценко Б.А.	103
Вплив строків сівби на формування урожайності ріпаку озимого	
Юрченко С. О., Сіренко Д. Т.	105
Перспективи вирощування сортів гороху	
Юрченко С. О., Литвин Н.Л., Гнилосир П.М.	107
Вплив терміну зберігання насіння на урожайність сортів сої	
Юрченко С. О., Павленко М. В., Хоменко М. М.	109
Вплив біостимулятора росту на формування урожайності гібридів огірка посівного в умовах захищеного ґрунту	
Юрченко С. О., Макаренко О.А.	111
Сортові та адаптивні особливості гібридів кукурудзи як чинник стабільної врожайності в умовах змінного клімату	
Ласло О.О., Горошко Н.М.	114
Вплив системи удобрення на продуктивність ранньостиглих гібридів кукурудзи	
Бобрун О. Ф., Шокало Н.С.	116
Соя як стратегічна культура: сучасні підходи до вирощування та підвищення врожайності	
Бараболя О.В., Прудкий Т.А.	118
Вплив погодних умов на формування якості та лежкості бульб картоплі	

забезпечення ефективного догляду за посівами. Врешті-решт, сорти повинні відповідати технологічним вимогам переробки: мати однорідне за розміром і кольором насіння, а також високу якість лущеного зерна [5, 6].

Бібліографічний список

1. Дідур І.М., Захарчук В.В. Вплив елементів технології вирощування на врожайні показники зерна гороху. Сільське господарство та лісівництво. 2016. № 4. С. 55–61.
2. Камінський В.Ф. Комплексна дія факторів інтенсифікації на врожайність гороху. *Вісник аграрної науки : Науково-теоретичний журнал Української Академії аграрних наук*. 2006. №8. С. 28 – 32.
3. Камінський В.Ф. Стан і перспективи виробництва гороху в Україні. *Вісник аграрної науки*. 2000. № 5. С. 22–25
4. Кириченко В.В., Рябчун Н.І., Голік В.С., Чекригін П.М. Спеціальна селекція і насінництво польових культур. Х.:ІР ім. В.Я. Юр'єва НААН України, 2010. 462 с
5. Шевченко А.М. Чекригін П.М. Напрямки вдосконалення селекції гороху. *Вісник аграрної науки*. 2000. № 12. С. 31-32.
6. Чекалін М.М., Тищенко В.М., Баташова М.Є., Селекція і генетика окремих культур: навчальний посібник. Полтава. ФОП Говоров С.В., 2008. 368 с.

УДК 633.34:631.53.01:631.574

ВПЛИВ ТЕРМІНУ ЗБЕРІГАННЯ НАСІННЯ НА УРОЖАЙНІСТЬ СОРТІВ СОЇ

Юрченко С.О., кандидат с.-г. наук, доцент кафедри селекції, насінництва і генетики

e-mail: svitlana.iurchenko@pdau.edu.ua

Литвин Н.Л., здобувач ступеня вищої освіти Магістр

e-mail: nazar.l.lytvyn@st.pdau.edu.ua

Гнилосир П.М., здобувач ступеня вищої освіти Магістр

e-mail: pavlo.hnylosyr@st.pdau.edu.ua

Полтавський державний аграрний університет

У сучасному насінництві надзвичайно важливим завданням є забезпечення належного зберігання насіннєвого матеріалу, збереження його генетичної стабільності, життєздатності та інших важливих господарських характеристик, притаманних конкретному сорту чи гібриду. Від успішного вирішення цього питання значною мірою залежить ефективність аграрного виробництва та реалізація генетичного потенціалу культур. Протягом багатьох років ця тема перебувала в центрі уваги науковців, про що свідчить велика кількість публікацій як у вітчизняній, так і в міжнародній науковій літературі [23, 30]. В результаті

наукових досліджень було сформовано низку методичних рекомендацій та практичних інструкцій щодо умов зберігання насіння.

Однак, незважаючи на значний обсяг проведених досліджень, низка проблем досі залишається невирішеною. Особливу наукову і практичну зацікавленість становить вивчення процесів, що відбуваються з насінням під час тривалого зберігання. Найбільше це стосується так званої господарської довговічності – періоду, протягом якого насіння зберігає схожість, що відповідає державним стандартам, і придатне для використання як повноцінний посівний матеріал. Саме обґрунтування можливостей подовження термінів придатності насіння, з урахуванням фізіологічних і біохімічних змін, які відбуваються під час зберігання, зумовило необхідність проведення наших досліджень у цьому напрямку.

Протягом 2024–2025 років проводили дослідження, метою яких було з'ясування впливу різної тривалості зберігання насіння сої на його посівні якості та продуктивність у польових умовах. У дослідженнях використовували насіння сортів сої Медея і Ромашка, офіційно внесених до Державного реєстру сортів рослин, рекомендованих для вирощування в Україні.

Для досягнення мети було закладено дослід за такою схемою:

1. Контрольний варіант (насіння, яке зберігалось протягом одного року) контрольний варіант;
2. Насіння, що зберігалось два роки;
3. Насіння, що зберігалось три роки;

Аналіз польових досліджень, проведених упродовж 2024–2025 років, дозволив виявити закономірний вплив тривалості зберігання насіння сої на рівень її урожайності. У всіх варіантах дослідження зафіксовано тенденцію до зниження продуктивності із зростанням віку посівного матеріалу, що підтверджує негативний вплив фізіологічного старіння насіння на формування врожаю. Ця закономірність простежувалась у сортах Медея та Ромашка, однак ступінь реакції залежить від сортових властивостей.

При використанні насіння однорічного зберігання, що слугувало контролем, було досягнуто найвищих показників урожайності. У сорту Медея середнє значення становило 2,49 т/га, тоді як у сорту Ромашка воно було дещо вищим – 2,58 т/га. Це свідчить про вищий генетичний потенціал останнього у конкретних агрокліматичних умовах досліджень. Варто зазначити, що врожайність у 2025 році в обох сортів була вищою, ніж у 2024 році, що, ймовірно, пов'язано з більш сприятливими погодними умовами другого вегетаційного періоду.

Застосування насіння, що зберігалось протягом двох років, зумовило статистично значуще зменшення урожайності: у Медеї на 10,1% (до 2,24 т/га), у Ромашки – на 11,7% (до 2,28 т/га) відносно контролю. Ще більш виражене зниження продуктивності спостерігалось при висіві трирічного насіння – урожайність зменшилась на 18,7% (Медея, 2,02 т/га) і 17,5% (Ромашка, 2,13 т/га).

Порівняльна оцінка обох сортів вказує на те, що Ромашка демонструвала вищу урожайність у всіх варіантах дослідження, що свідчить про її кращу стійкість до

впливу зниженої якості насіння. Така стабільність дає підстави рекомендувати її для вирощування у випадках, коли посівний матеріал не є максимально свіжим.

Отже, збільшення строків зберігання насіннєвого матеріалу призводило до помітного зниження урожайності обох досліджуваних сортів сої. Максимальні показники продуктивності відмічено за використання насіння однорічного віку, тоді як дворічний посівний матеріал забезпечував урожайність на 10–12% нижчу від контрольних значень. Найбільш істотне зменшення спостерігалось при посіві насінням трирічного зберігання – зниження становило 17–19% порівняно з контролем. Це зумовлено зниженням життєздатності насіння з часом: зменшенням енергії проростання, частковою втратою схожості, погіршенням стартового розвитку рослин і меншою продуктивністю вегетативних органів, що формують генеративні структури.

Бібліографічний список

1. Бабич А. Стан та перспективи виробництва сої в Україні. Аграрний тиждень. Україна. 2011. № 40. С. 10 ; № 41. С. 14.
2. Кириченко В. В., Рябуха С. С., Кобизєва Л. Н., Посилаєва О. О., Чернищенко П. В. Соя (*Glycine max* (L.) Merr.) . монографія / НААН, Інститут рослинництва ім. В. Я. Юр'єва . Х., 2016. 400 с.
3. Михайлов В.Г., Стрихар А.Е., Щербина О.З., Черненко Є.В. Основи технології вирощування сої. К.: ВП “Едельвейс”, 2012. - 24 с.

УДК 635.64:631.811.98:631.559

ВПЛИВ БІОСТИМУЛЯТОРА РОСТУ НА ФОРМУВАННЯ УРОЖАЙНОСТІ ГІБРИДІВ ОГІРКА ПОСІВНОГО В УМОВАХ ЗАХИЩЕНОГО ҐРУНТУ

Юрченко С. О., кандидат с.-г. наук, доцент кафедри селекції, насінництва і генетики

e-mail: svitlana.iurchenko@pdau.edu.ua

Павленко М. В., здобувач ступеня вищої освіти Магістр

e-mail: oleksandr.pavlenko@pdau.edu.ua

Хоменко М. М., здобувач ступеня вищої освіти Магістр

e-mail: maksym.khomenko@st.pdau.edu.ua

Полтавський державний аграрний університет

В умовах сучасного інтенсивного агровиробництва все більшої важливості набуває вирощування овочевих культур у захищеному ґрунті, що дає змогу стабільно отримувати продукцію високої якості незалежно від погодних коливань. Серед таких культур чільне місце посідає огірок посівний (*Cucumis sativus* L.), який вирізняється значною харчовою цінністю та користується сталим попитом як на вітчизняному, так і на міжнародному ринку [1,2].

Для покращення врожайних показників і товарних якостей овочів, а також з метою зменшення екологічного навантаження від агрохімікатів, дедалі ширше